

18 VANHANMYLLYN MYLLYKOSKI

Hyvinkään keskustan länsipuolella virtaavan Vantaanjoen koskista kalaisimman sanotaan olevan Vanhanmyllyn Myllykoski.

19 SIIRTOLAPUUTARHA

Alueen ylläpitäjänä toimii Vanhanmyllyn siirtolapuutarhayhdys-
tys. Alueella on yhteensä 136 palstaa.

20 SVEITSIN PORTAALI

Sveitsin portaali on kaupan alue, jossa toimii kaksi liikennepal-
veluasemaa sekä erikoiskaupan liikkeitä.

21 KONEEN KIERTOLIITYMÄ

Kiertoliitymässä olevan hissejä ja hissikuiluja kuvaavan tila-
teoksen on suunnitellut muotoilija Mikko Rikala 2010. Teoksen
toteuttivat Kone Oyj ja Hyvinkään kaupunki yhdessä.

22 HIILTOMON TEOLLISUUSALUE, KONE JA KONECRANES

Carolus Lindbergin asemakaavassa vuodelta 1932 Hyvin-
kään teollisuusalueeksi oli varattu Hiiltomon alue. Hiilto-
mo-nimi viittaa paikalle aikaisemmin olleeseen tervateh-
taaseen. Ensimmäiset yritykset olivat Hyvinkään Päre- ja
Väri Oy sekä Tuottajain Mylly Oy, nykyinen Myllyn Paras Oy.
Kone Oyj aloi i toimintansa siellä 1943 nosturituotannolla.
Hissien valmistus Hyvinkäällä alkoi 1966. Arkkitehti Jaak-
ko Laapotti suunnitteli hissitehtaan ja siihen kuuluvan
”Hyvinkää-symbolin” eli 69 m korkean hissitornin 1966.
Nykyään nostureita valmistaa Konecranes Oyj.

23 TALVISILTA

Elementtilähiöt olivat Suomessa 1970-luvun keskeinen il-
miö. Talvisillan nimi tulee todennäköisesti ennen vanhaan
Kytäjälle vieneestä talvitiestä. Alkuaan Talvisilta rakennet-
tiin 1960-luvulla Koneen työsuhteasuntoalueeksi. Alueen
rakentaminen jatkui 1970-luvulle saakka ja nykyisellään se
edustaa hyvin hyvinkääläistä metsäympäristöön rakenta-
mista. Alueen kadut on nimetty lintujen mukaan.

HYVINKÄÄLLÄ ON HYVÄ HUOMEN

HYVINKÄÄLLÄ
ON HYVÄ HUOMEN

Toteutus: Hyvinkään kaupunki, Askel-liikkumisen ohjauksen työryhmä.
Kuvat: Hyvinkään kaupunki, Viheralueiden suunnittelu. **Ulkoasu:** Mainotoimisto Reaktio.

27 STAUDINGERIN MUISTOKIVI

Hankolainen rautakauppias Carl ”Nupikalle” Staudinger,
joka usein vieraili parantolassa, ihastui Sveitsiin ja pystytti
Sveitsin supan äärelle muistokiven vuonna 1914 tekstillä: ”Se
Gud i naturen – Havaitse Jumala luonnossa”.

28 HOTELLI

Hotellitoiminnan juuret Sveitsinpuistossa ovat 1970-luvulta.
Alun perin rakennukset suunnitteli arkkitehti Martti Jaatinen
ja ensimmäinen vaihe valmistui 1974. Hotelli Rantasipi Sveitsi
suljettiin syksyllä 2015, mutta toiminta alkaa uudelleen syksyllä
2017 kokous- ja elämyshotellina. Hotellin liikuntatilat, kuntosali,
lasten sisäliikuntapuisto ja elokuvateatterit palvelevat muitakin,
kuin hotellin asukkaita.

29 SVEITSIN UIMALA

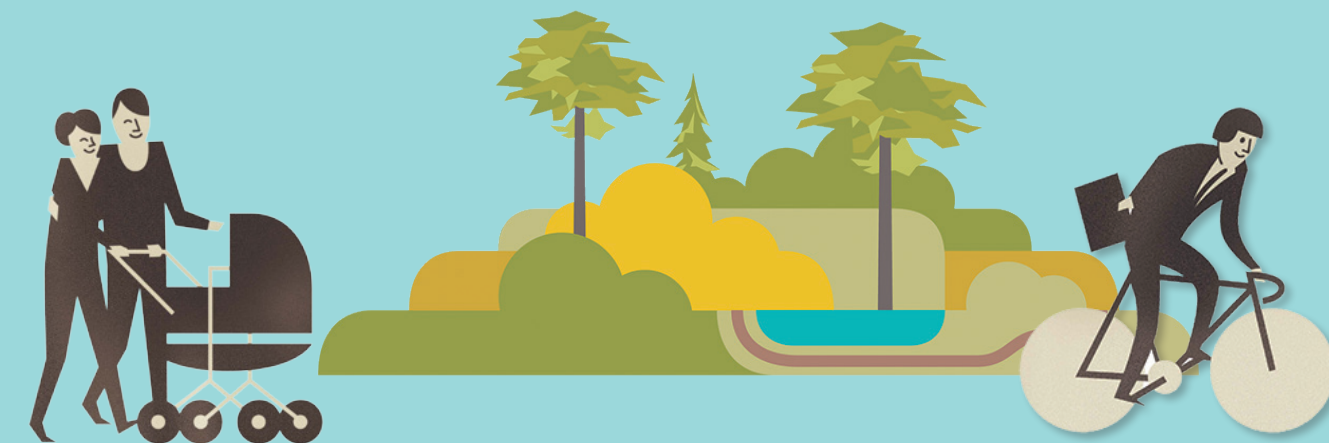
Yhden Suomen vaikuttavimmista uimaloista on suunnitellut
hyvinkääläinen arkkitehti Raimo S.O. Valjakka kotikaupunkiin-
sa ja se on valmistunut 1969. Uimalan pihalla on kuvanveistä-
jä Terho Sakin komea pronssinen suihkulähdeveistos ”Hyöky”,
joka valmistui 1969. Sisällä uimahallin seinää koristaa hyvin-
kääläisen kuvanveistäjän Timo Salmen ”Sateenkaaren sukelta-
jat”-mosaiikkiteos vuodelta 1997. Ulkouimalassa on laaja aurin-
gonottonurmi ja pelialueita kauniin luonnon ympäröimänä.

30 HÄRKÄVEHMAAN KOULU

Tämän arkkitehtonisesti hienon koulun suunnitteli arkkitehti
Jorma Järvi. Hän voitti koulun suunnittelusta järjestetyn kutsu-
kilpailun. Matala, vaaleaksi rapattu ja ympäröivään mäntymet-
sään kauniisti sijoittuva koulu valmistui 1960.

31 RAIVAAJATALO JA VAIVERON PROMENADI

Raivaajatalo on Raittiusyhdistys Raivaajien yhdistystalo, joka vi-
hittiin käyttöön 1907. Se on Hyvinkään vanhin yhdistystalo. Rait-
tiuskokoukset ovat loppuneet, mutta talo on yhä suosittu erilais-
ten juhlien pitopaikka. Vaiveron promenadia pitkin Parantolan
vieraat kulkivat hevoskyydillä tai kävellen Sveitsiin. Promenadin
varrella oli lukuisia puuhuviloita, joista osa oli majoituskäytössä.

Reitin pituus n. 20 km

1 VALTION VIRASTOTALO

Rakennuksessa sijaitsevat poliisi, kärjäoikeus ja maistraatti. Virastotalo valmistui 1987 ja sen suunnitteli Arkkitehtitoimisto Aarne von Boehm. Osittain rakennuksen paikalla ja siitä radan varteen on sijainnut Koritsooinmäki, joka on saanut nimensä radan rakentamisen aikaan paikalla olleesta ojennuslaitoksesta (korrektionsanstalt). Vangit työskentelivät ratatöissä. Koritsooinmäellä oleva punainen talo on todennäköisesti vanhin Hyvinkäällä säilynyt rakennus.

2 PÄÄRATA

Helsinki-Riihimäki-rata avattiin liikenteelle 1862. Hyvinkäällä voi tutustua rautateiden historiaan Suomen Rautatiemuseossa.

3 KAIVOPIHA

Hyvinkään Kaivopihasäätiön vanhustentalo rakennettiin puistomaiseen männikköön vuosina 1985–1986. Rakennukset suunnitteli arkkitehti Erik Adlercreutz. Sisäpihalla sijaitsevan Paavolan huvilan on todennäköisesti suunnitellut arkkitehti Josef Stenbäck 1800-luvun lopulla.

4 VIEREMÄ

Kaupunginosa on saanut nimensä Vieremä-nimisen tilan mukaan. Pientaloalueen rakenne perustuu suoraan arkkitehti Carolus Lindbergin asemakaavaan vuodelta 1932. Monninkadun, Tasavallankadun ja Kansankadun varrella on säilynyt ryhmä vanhoja puisia pientaloja. Muista poiketen Kansankadun ja Monninkadun kulmassa on kivinen, jugend-tyylinen Kivenhakkaajan talo, jolle antavat leimansa kivistä veistetyt ikkunakehykset.

5 VÄLENOJAN NUORISOTALO

Välenojan tilan puinen päärakennus on valmistunut 1900-luvun alussa. Kaupunki hankki tilan omistukseensa 1970-luvulla ja se toimii nykyisin nuorisotalona.

6 PERTTULAN TILAN PÄÄRAKENNUS

1900-luvun alussa rakennetussa rakennuksessa sijaitsee nykyisin englantilais-painotteinen päiväkotikoti Kids' Valley.

7 JÄÄHALLI

Jääliikuntakeskuksessa voi harrastaa jääkiekkoa ja luistelua. Jäähallin yhteydessä on kaksiratainen curling-halli, joka oli maan ensimmäinen lajissaan. Hyvinkääläinen Suomen curling-joukkue voitti olympiahopeaa vuonna 2006. Jäähallirakennusten eteläpuolella sijaitsevat Perttulan nurmet, jotka soveltuvat kesäisin pallopeleihin ja talvisin siellä on ensilumenlatu.

8 PAAVOLAN KOULU

Paavolan koulu on tyypillistä 1970-luvun arkkitehtuuria. Koulupihaan valopilkkuna on Anneli Sipiläisen komea betoninen "Lieska-Liisa"-veistos vuodelta 1975.

9 PAAVOLAN VANHAINKOTI

Heikki Siikosen suunnittelema klassistinen kunnalliskoti eli nykyinen Paavolakoti rakennettiin vuosina 1922–1923. Vaaleaksi rapattu rakennus edustaa hyvin aikansa sosiaalista rakentamista.

10 PAAVOLA JA KULOMÄKI

Kaupunginosa on saanut nimensä Paavola-nimisen talon mukaan. Tila kuului Vaiveron kylään ja mainitaan ensi kerran 1795. Paavolan kaupunginosaa alettiin rakentaa 1960-luvulla. Sille on ominaista väljästi katujen varsille sijoitetut kerrostalot ja umpikadut läpikulkuliikenteen estämiseksi. Kulomäki käsittää Paavolan pohjoisosan ja se sai oman asemakaavan 1973.

11 ANTINSAARI

Antinsaaren aluetta kehitetään teollisuusalueeksi. Alue soveltuu keski suurien ja suurien yritysten ja logistiikan sijoituspaikaksi. Nimensä tämäkin alue on saanut paikalla sijainneen torpan mukaan.

12 PAAVOLAN SEURAKUNTAKOTI

Seurakuntakodin suunnitteli Arkkitehti Jorma Teerenmaa ja se valmistui 1975. Seurakuntakoti järjestää erilaisia erikoistilaisuuksia 6–8 kertaa vuodessa. Joka sunnuntai seurakuntakodilla on jumalanpalvelus.

13 PAAVOLAN PÄIVÄKOTI

Päiväkodin suunnitteli kaupunginarkkitehti Ahti Hotti ja se valmistui 1975. Päiväkoti on Sveitsin ulkoilu- ja liikuntapaikkojen läheisyydessä. Sijainti mahdollistaa hyvät edellytykset kesä- ja talviliikuntaan sekä retkeilyyn ja luonnon havainnointiin. Päiväkodissa on viisi ryhmää, joissa yhdessä toimii Pienten lasten koulu Kouluaitta.

14 VAIVERON MYLLYTILA

Itse maatilan juuret ulottuvat aina 1700-luvulle, mutta ohi virtaavassa Vantaanjoessa oli paikalla mylly todennäköisesti jo 1600-luvulla. Mylly jatkoi toimintaansa aina 1930-luvulle. Nykyisin tilan rakennuksia ja miljöötä hoitaa ansiokkaasti Hyvinkää-Seura ry.

15 VANTAANJOKI

Vantaanjoki alkaa Erkylänjärvestä ja virtaa Suomenlahteen Helsingin Vanhankaupungin lahdella. Vantaanjoki mahdollistaa monia harrastuksia kuten kalastuksen, melonnan ja retkeilyn.

16 USMI

Usmin kylä on vanhaa asuttua Hyvinkäätä. Usmin alueen Ali-Matilan mailta on löydetty pohjalainen kivikirves, jonka on arvioitu olevan noin vuodelta 2000 eaa. Usmin kylän halki soljuu 8 km pituinen Vantaaseen laskeva Paalijoki. Usmi on suosittu ulkoilualue. Sen ulkoilureitit ovat vaihtelevia ja vaativia.

17 HYYPPÄRÄN KARTANO JA RATSASTUSTALLIT

Hyyppärän paikalla on ollut 1700-luvun lopulla Nikkilän kartanon torppa. Liikemies Johan Emil Helenius hankki tilan omistukseensa 1800-luvun lopulla ja loi siitä menestyvän maanviljelystilän sekä uudisti rakennuskannan päärakennusta myöten 1900-luvun alkuun mennessä. Heleniuksella oli Usmissa Hyyppärän kivilouhimo, jonne vei Hyyppärän kautta hevosvetoinen kapea rautatie, "rillirata". Sieltä louhittiin gabroa, "Hyvinkään mustaa", hauta- ja monumenttikiviksi. Kaupunki osti tilan 1973. Nykyään tilalla on hevosurheilukeskus ja päärakennuksessa kahvila-ravintola.

